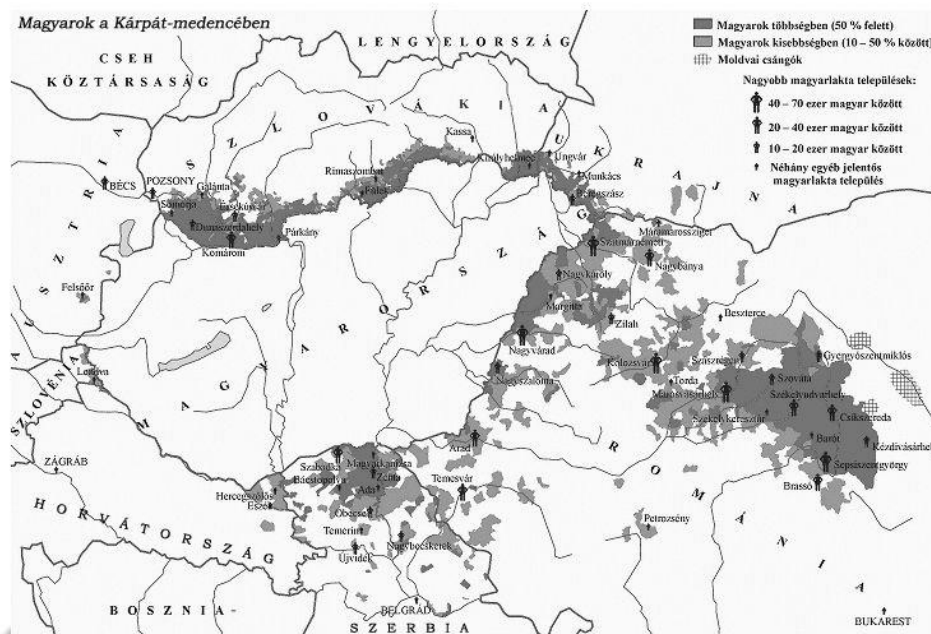

ORSZÁGGYÜLÉS HIVATALA
KÜLÜGYI IGAZGATÓSÁG

NEMZETPOLITIKAI TÜKÖR

Készítette:
Lenkei Judit
Márky Zoltán
Pappné Farkas Klára
Szabó Ádám
Szabó András
Vass-Prékopa Angéla

Szerkesztő:
Márky Zoltán

Kiadó:
Dr. Sárdi Péter

2013. október 14.

II. évfolyam 25. szám

TARTALOM

HÍREK	3
<u>Nemzetpolitika az Országgyűlésben</u>	3
<u>Magyar nemzetpolitika</u>	6
A Máért Oktatási és kulturális szakbizottság ülése Ülésezett a Máért Gazdaságfejlesztési és önkormányzati szakbizottsága	
<u>Erdély</u>	8
Tovább húzódik a Mikó-ügy Ismét Tókes Lászlót választotta elnökének az EMNT	
<u>Felvidék</u>	9
Szeptemberi közvélemény-kutatások Kettős mérce és kétnyelvűség Lezajlott a III. Önkormányzati Szabadegyetem	
<u>Délvidék</u>	11
Kövér László szerb kollégáját fogadta az Országházban Pásztor Bálint az EBESZ képviselőivel tárgyalt Belgrádban Az MNT demográfiai akciótervének megvalósulásáról Újabb temerini incidens	
<u>Kárpátalja</u>	14
Ülésezett a KMKSZ választmánya	
<u>Muravidék</u>	14
Ülésezett a Magyar–Szlovén Kisebbségi Vegyes Bizottság	
A HÉT TÉMÁJA	16
A Nemzeti összetartozás bizottsága Autonómia albizottságának 2013. október 8-i ülése	
KITEKINTŐ A KÖVETKEZŐ KÉT HÉTRE	2

HÍREK

Nemzeti összetartozás bizottsága

A Nemzeti összetartozás bizottsága Autonómia albizottságának 2013. október 8-i üléséről a Hét témája című rovatban olvashat.

Nemzetpolitika az Országgyűlésben

A 2013. október 8-i ülésnapon sor került a **Bethlen Gábor Alap 2012. évi tevékenységéről és működéséről szóló jelentés** ([J/11399](#)), valamint az ennek elfogadásáról szóló – a Nemzeti összetartozás bizottsága (NÖB) által előterjesztett – országgyűlési határozati javaslat ([H/12168](#)) együttes általános vitájára.

Rétvári Bence, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium államtitkára a beszámolót ismertette elmondta: a tavalyi évben a külhoni magyarság támogatását célzó Alap bevételi előirányzata 13,94 milliárd forint, kiadási előirányzata 11,6 milliárd forint volt, amelyből 10,8 milliárd forint támogatási célra, 810 millió forint pedig az Alapkezelő működtetésére szolgált. Hangsúlyozta, az Alappal a BGA-törvény módosításával négytagúvá bővült bizottság rendelkezik, mely a Magyar Állandó Értekezlet elvi iránymutatásai szerint működik. Hozzátette: az Alap nyilvános pályáztatási feladatainak keretében a szakmai döntés-előkészítést a kollégium látja el.

Összefoglalva a 2012-es év eredményeit többek között ismertette, hogy a 2011/2012. tanévre vonatkozóan 248715-en kaptak oktatási-nevelési támogatást a *Szülőföldön magyarul* pályázat keretében, továbbá a nemzeti jelentőségű intézmények egyedi támogatásként 5,5 milliárdos forráshoz jutottak.

Elmondta: a központi és regionális nyílt pályázati eljárásrendben nyújtott támogatások a határon túli magyar közösségek civil társadalmának, kulturális, oktatási és egyházi programjainak megtartását, a magyarság anyagi és szellemi gyarapodását, nyelvének és kultúrájának megőrzését, továbbfejlesztését és az anyaországgal való és egymás közötti sokoldalú kapcsolatainak a fenntartását és erősítését szolgálták. 2012-ben a támogatások keretösszegét 600 millió forintban állapították meg.

A közigazgatási tárca parlamenti államtitkára kiemelte, 2012-ben a pályázati kifizetések tekintetében továbbra is Erdély állt az első helyen, de a felhívások regionális kiterjedéséből fakadóan már megjelentek – ha még kis számban is – a Muravidék és Horvátország magyarlakta területeire irányuló pályázatok is. Az oktatási intézmények mintegy 30 ezer diák utazásához igényeltek támogatást, közülük a két, együttműködés jellegű programban 6417 külhoni fiatallal, akik viszonyossági alapon Magyarországra látogatnak. A 2012/2013-as tanévben meghirdetett nyertes tanulmányi kirándulások zöme 2013-ban valósul meg.

Ismertette, hogy az Alapkezelő a *Dr. Szász Pál ösztöndíj* program keretében tanulmányi ösztöndíjat hirdetett a 2012/2013-as tanévben szülőföldjükön

felsőoktatási jogászképzésben résztvevő, nappali tagozatos román, szlovák, szerb, ukrán, horvát és szlovén állampolgárságú magyar nemzetiségű hallgatók számára. Évente 25 új ösztöndíjat osztanak ki, ennek összege havi 50 ezer forint. A *Határtalanul!* program keretében pedig a nyertes pályázatokból megvalósult 370 projektben több mint 14 ezer magyarországi és külföldi diák vett részt. Továbbá beszámolt a külföldi magyar óvodák éve program sikereiről és a „Határtalan-túra” elnevezésű támogatásról, mellyel közel ezer szórványhelyzetben élő határon túli gyermek balatoni táboroztatásához járultak hozzá.

A jelentés elfogadásáról szóló országgyűlési határozati javaslatot előterjesztő *Potápi Árpád János* (Fidesz), a NÖB elnöke arról beszélt, hogy a 2010-ben létrejött kormány nemzetpolitikát előtérbe helyező stratégiájának részeként jött létre a Bethlen Gábor Alap. Úgy vélte, az Alap felelős gazdálkodást folytatott, a kitűzött célokra használta fel a forrásait és elszámolása pontos és átlátható, ezért a jelentés elfogadását javasolják.

A NÖB kisebbségi véleményét ismertető *Szávay István* (Jobbik) kifogásolta, hogy az Alap vezérigazgatójának bizottsági meghallgatásakor nem tért ki a működési problémákra, és hogy nem számolt be a működési költségek elköltéséről. Hozzátette: azzal sem értettek egyet, hogy a támogatási összegek többségéről nem nyílt pályázati eljárás keretében, hanem egyedi elbírálás alapján, megkérdőjelezhető szempontok szerint döntöttek.

Dr. Gyimesi Endre (Fidesz) a Kulturális és sajtóbizottság előadójaként kiemelte: a Bethlen Gábor Alap 2010 óta a határon túli magyarok egyéni és közösségi boldogulását, a nemzeti azonosságtudat erősödését szolgálja, ezért a bizottság támogatja a jelentés elfogadását.

***

Bodó Sándor (Fidesz) jól összeállított, részletes és előremutató tájékoztatónak nevezte a jelentést. Kiemelte: a jelentés kitér arra is, hogy min kell változtatni, példaként említve a pályázati határidő korábbra hozását és a pályázás egyszerűbbé tételét a benyújtandó mellékeltek csökkentésével. Úgy vélte, ezt a munkát kell folytatni a szükséges korrekciók elvégzésével.

Szabó Vilmos (MSZP) szerint terjengős kormányzati sikerpropagandáról van szó, a jelentés nem szól a tényleges támogatáspolitikai gyakorlatról, ami a magyar közösségek további megosztását jelenti. Közölte, a Szülőföld Alap utódjaként létrejött Bethlen Gábor Alap nem hozott korszakváltást a támogatáspolitikában, nem fordítanak több pénzt a határon túli magyarság támogatására. Kifogásolta, hogy a kollégium a 13 milliárd forintos költségvetés 4,5 százalékáról dönt, de a döntéshozatalban nem vehetnek részt a helyzet- és terepismerettel rendelkező külföldi magyar szakértők. Úgy gondolja, hogy a dokumentum sok lényegtelen információt tartalmaz, azonban a fontos kérdésekre nem ad választ, ezért az MSZP nem támogatja a jelentés elfogadását.

Kalmár Ferenc (KDNP) azon a véleményen volt, hogy az Alap a nemzetegyesítés fontos és hatékony eszközévé vált, a határon átnyúló kapcsolatok erősítése oly mértékű támogatást kapott, amire a korábbi időszakban nem volt példa. Előrelépés történt a magyar nyelvű oktatás területén, a tudományos kutatások és a hitélet tekintetében, a kulturális örökség ápolása területén – értékelte, megemlítve, hogy támogatást kapott a

magyar nyelvű írott és elektronikus sajtó is. Példaértékűnek nevezte többek között a Collegium Talentum, a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet és a Csemadok támogatását. A KDNP frakció támogatja a beszámoló elfogadását.

Szávay István (Jobbik) vezérszónoki felszólalásában kijelentette, csődöt mondott a Bethlen Gábor Alap, a jelentés minden alapot nélkülöző sikerpropaganda. Pozitívumként említette a jogászhallgatók Szász Pál-ösztöndíját, a Collegium Talentumot, a Külhoni magyar óvodák éve programot és az Erzsébet-tábort. Elfogadhatatlannak nevezte az ellenzéki pártokat és a külhoni magyar szervezeteket mellőző döntéshozatali mechanizmust. A politikus szerint szakmai szempontok figyelembe vétele nélkül, politikai okok előtérbe helyezésével döntöttek számos támogatás odaítéléséről. Úgy véli a támogatási rendszer nagyon sok problémát tartalmaz, azonban a jelentés ezeket elhallgatja és sok fontos kérdést megválaszolatlanul hagy. A nemzetpolitikai célú támogatások összegét kevésnek tartja, szerinte radikálisan növelni kell azt. Kijelentette: a Jobbik Magyarországért Mozgalom a Bethlen Gábor Alap 2012. évi működéséről szóló beszámolót határozottan elutasítja.

Mile Lajos (LMP) közölte, nem fogják támogatni a jelentést, mert az Alap működése nem átlátható, a beszámoló számos hiányosságot tartalmaz. Kifogásolta, hogy a támogatáspolitikai döntéshozatalban a politikai szempontok dominálnak és elképesztőnek nevezte, hogy csak 600 millió forintot lehetett elnyerni nyílt pályázaton. Azt javasolta, hogy valami pluszt építsenek be a külhoni oktatásba, ami egy kortárs határon túli magyar ember számára is vonzóvá teszi a magyar nyelven tanulást.

***

Köszegi Zoltán (Fidesz) az Alap tevékenységét színesnek nevezte, az szerinte átláthatóbb, mint a korábbi, szocialista kormányok támogatási programjainak bármelyike. Úgy véli, a források egy részét arra kellene fordítani, hogy a magyar intézmények és az iskolák vonzóak legyenek a határon túli magyar családok számára. A képviselő a rendelkezésre álló forrásokat növelné, a határon túli közösségek számára több támogatást biztosítana.

Szávay István (Jobbik) szerint is szükséges vonzóvá tenni a magyar iskolákat, ezért úgy véli, hogy az oktatási-nevelési támogatást a családok helyett az iskoláknak kellene megkapniuk. A képviselő javasolta, hogy készüljön felmérés arról, az iskolaválasztásban hogyan befolyásolja a szülőket a magyar állam támogatása.

Potápi Árpád János (Fidesz), a NÖB elnöke szerint a vita során elhangzott hozzászólásokat és kritikákat az elmúlt három évben már többször meghallgatták, majd be is építették az Alap működésébe. Mile Lajos képviselő oktatásra vonatkozó hozzászólása kapcsán elmondta: stratégiai partnereik vannak az oktatásban: Selye János Egyetem, II. Rákóczi Ferenc Főiskola, Sapientia Egyetem, és Újvidéken épül az a kollégium, ahol 450-500, felsőfokú oktatásban részt vevő magyar diák lakhatását fogják támogatni.

Rétvári Bence, a közigazgatási tárca államtitkára hangsúlyozta, az elmúlt három évben határozott fejlődésnek indult a határon túli magyar szervezetek élete, hozzátéve: szerinte nem hangzott el olyan kritika, amelyet az ellenzék

ki tudott volna egészíteni határon túli szervezetek véleményével, vagyis saját belpolitikai szándékaikat képviselték, nem a határainkon túl élőkét.

Módosító javaslat egyik javaslatához sem érkezett, ezért részletes vitára nem kerül sor.

Magyar Nemzetpolitika

A Máért Oktatási és kulturális szakbizottság ülése

Hoffman Rózsa, az Emberi Erőforrások Minisztériumának köznevelésért felelős államtitkára a testület 2013. október 8-i ülésén elmondott köszöntőjében kiemelte, hogy már nyolcadik alkalommal ült össze a szakbizottság, ami jelzi, hogy milyen kiemelt figyelmet fordít a kormányzat a határon túli magyarok oktatási és kulturális támogatására.

Az államtitkár beszámolt arról, hogy már 2013-ban is az előző évhez képest magasabb összeg állt rendelkezésre a külhoni magyar nyelvű oktatás megerősítésére, és 2014-ben további 50 millió forinttal szeretnék ezt kiegészíteni. Hangsúlyozta, hogy a támogatások legfőbb célja az, hogy a szülőföldön működő magyar nyelvű oktatást hatékony formában egészítsék ki. Kiemelte, hogy egyre több külhoni magyar iskola vesz részt anyaországi tanulmányi versenyeken, köszönhetően a növekvő számú pályázati kiírásoknak.

Kiss Norbert ifjúságért és sportkapcsolatokért felelős helyettes államtitkár elmondta, hogy az előző kormány alatt megalkotott Nemzeti Ifjúsági Stratégia nem teljesítette a hozzáfűzött reményeket. A jelenlegi kormányzat célja az volt, hogy megtöltse tartalommal, és aktív párbeszédet alakítson ki a külhoni magyar szervezetek és a kormányzat között. Hangsúlyozta, hogy szükség van a külhoni magyar pártok ifjúsági szervezeteivel való párbeszédre, hiszen a helyi sajátosságokat, az ottani ifjúság problémáit, lehetőségeit ők tudják a leghitelesebben bemutatni.

Tóth Katalin, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium helyettes államtitkára az agrárinnováció és az oktatás jelentőségéről szólva elmondta, hogy az államtitkárság megalakulásának kezdetén a legfontosabb feladat volt, hogy feltérképezzék a lehetőségeket a külhoni régiókban. Több program jelenleg is folyamatban van, mint a termelő iskola modelljének megvalósítása, ami a termeléstől a megtermelt javak értékesítéséig szakmai segítséggel mutatja be, hogy miként is lehet hatékonyan működtetni egy gazdaságot. Kárpátalján folyamatosan építik ki a Falugazdász Hálózatot, ahol helyi szakemberek vezetésével, a velük való szoros együttműködésben támogatják a helyben maradáást, illetve a helyi munkavégzést.

Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár a 2013. évi tematikus program sikereiről számolt be. Kiemelte, hogy a 2013. a külhoni magyar kisiskolások éve program körútja során huszonkét helyszínen, több mint ötezer gyermekkel találkoztak. Pályázatokat írtak ki a közösségépítés témája köré csoportosítva, és hamarosan elkészül módszertani csomagjuk, amit a régióspecifikus továbbképzések követnek. A következő évi program célja, hogy a magyar nyelvű iskolaválasztás fontossága mellett megmutassa, hogyan válhat a gyermekből sikeres felnőtt.

Forrás: MTI

*****

Ülésezett a Máért Gazdaságfejlesztési és önkormányzati szakbizottsága

A Máért Gazdaságfejlesztési és önkormányzati szakbizottságának október 9-én megtartott ülésén *Szatmáry Kristóf*, a Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM) államtitkára beszámolt a vállalkozók továbbképzését, a külhoni fiatal magyar vállalkozókat és gazdálkodókat segítő új programokról. A Kárpát Régió Üzleti Hálózat működésével kapcsolatban kiemelte, hogy a már jól működő irodák mellett újabbak nyitását készítik elő. Hangsúlyozta, hogy a jövő évi költségvetési tervezetben nem csökken a külhoni magyarság támogatására szánt összeg.

Az ülésen a szomszédos országok magyar szervezetei beszámoltak az idei eredményekről, valamint a fejlesztés akadályairól. Tájékoztatták a szakbizottság tagjait aktuális témákról, például a román kormány régióátszervezési tervéről, az uniós források rendkívül alacsony mértékű felhasználásáról, a közlégő szlovákiai megyei választásokról. Elhangzott, hogy a Vajdaságban és a Muravidéken a legnagyobb gondot a gazdasági környezet okozza, amely komoly hatást gyakorol a helyi magyarság életére is. Kárpátalján pozitívumként értékelik, hogy az ukrán kormány nyitottabbnak mutatkozik az Európai Unió irányába – tájékoztatott a Nemzetpolitikai Államtitkárság.

Vagács István, az NGM főosztályvezetője egyeztette a bizottság résztvevőivel a Wekerle-terv 2014-es intézkedési tervében javasolt programokat, valamint bemutatta a nemrég elindított Kárpát Régió Fiatal Vállalkozó Programot, amelynek célja, hogy magyarországi mentorvállalkozások bevonásával képezze a külhoni fiatal magyar vállalkozókat, továbbá a személyes kapcsolatok kialakításával segítse a határon átívelő üzleti kezdeményezéseket.

A Vidékfejlesztési Minisztérium képviselője a falugazdász program indulásáról számolt be. Magyarországi mintára ebben a hónapban a határon túl is megkezdte működését a hálózat, hogy szaktanácsadói szolgáltatásaival segítse a gazdákat, legyen szó pályázatíráshoz nyújtott tanácsadásról, vagy akár koordinált megjelenésről élelmiszeripari kiállításokon.

Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár bemutatta a bizottságnak azt a 105 értéket, amelyet különböző határon túli szervezetek javasoltak a Külhoni Magyar Értéktárba. Ezek a nemzeti értékek növelhetik a magyarság megbecsülését az Európai Unióban és szerte a világban, hozzájárulnak az új nemzedékek nemzeti hovatartozásának, magyarságtudatának kialakításához, megerősítéséhez. A bizottság elfogadta a javaslatokat, és az értékek listája még a héten megjelenik a Nemzeti Regiszter honlapján.

Forrás: MTI

Erdély

Tovább húzódik a Mikó-ügy

Visszakerül a ploiești-i táblabírósághoz a Mikó-ügy, miután a legfelső bíróság elhárította illetékességét a csütörtöki fellebbviteli tárgyaláson - derült ki a bíróság honlapján 2013. október 11-én közzétett bejegyzésből.

Első fokon a bíróság megsemmisítette a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégium református egyháznak való visszaadásáról szóló határozatot, a restitúciós bizottság tagjaira: Markó Attilára és Marosán Tamásra három év letöltendő, Silviu Climre pedig 3 év felfüggesztett börtönbüntetést szabott ki.

Miután a vádlottak, az egyház és a sepsiszentgyörgyi önkormányzat is fellebbezett, a másodfokú tárgyalás tavaly a ploiești-i táblabíróságon kezdődött, amely azért utalta a legfelső bíróságra az ügyet, mert decemberben az egyik vádlottat, Markó Attilát parlamenti képviselővé választották.

A legfelső bíróság fél év után, az ítélethirdetés előtt vizsgálta meg illetékességét, és úgy döntött, nem rá tartozik az ügy.

Kapcza Mikolt Krisztina, a politikus ügyvédje október 10-én az MTI-nek azt mondta: mind a védelmet, mind a Korrupcióellenes Ügyészség (DNA) képviselőjét meglepte, hogy a legfelső bíróság nem az első tárgyaláson, hanem az ítélethirdetés előtt vetette fel az illetékesség kérdését. Rámutatott: a törvényhozókat érintő ügyekben Romániában a legfelső bíróság illetékes, ezt a bíróság arra hivatkozva hárította el, hogy Markó Attilának ez a minősége nem állt fenn a feltételezett bűncselekmény elkövetésének pillanatában. Markó Attila úgy véli, hogy a legmagasabb igazságszolgáltatási fórumon egyszerűen nem mertek dönteni ebben a kényelmetlen és népszerűtlen ügyben. Továbbra is kérni fogják, hogy ismerjék el a ploiești-i táblabíróságon a brassói táblabíróságnak a református egyház tulajdonjogát elismerő ítéletét, amit a legfelsőbb törvényszék nem csatolt az aktához valamint azt is szeretnék elérni, hogy hallgassák meg tanúikat.

A három éve zajló per nemzetközi visszhangot keltett. Az elsőfokú ítélet kapcsán a magyar kormány tavaly nyilatkozatban fejezte ki értetlenségét, és szolidaritást vállalt az elítéltekkel. Az amerikai külügyminisztérium is jelezte: figyelemmel kíséri a Mikó-pert és nagy hangsúlyt helyez a kommunista rezsim által elkobzott egyházi vagyon visszaszolgáltatására.

Az erdélyi történelmi egyházak egyértelművé tették, hogy ezt az ügyet az egyházi ingatlanok újraállamosítási kísérletének tekintik. A magyar pártok és érdekvédelmi szervezetek is egyöntetűen kiálltak a restitúciós bizottság elítélt tagjai mellett: tavaly szeptember elsején magyarok tízezrei tiltakoztak Sepsiszentgyörgyön az *Igazság napja* elnevezésű demonstráción a Székely Mikó kollégium visszaállamosítása és a restitúciós bizottság meghurcolása ellen.

Forrás: manna.ro

*****

Ismét Tökés Lászlót választotta elnökének az EMNT

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) 2013. október 12-én, Nagyváradon tartotta Országos Küldöttgyűlését, amelynek keretében az elnökség és a jelen lévő 129 küldött az elmúlt két év eredményeit összegezte, továbbá tisztújításra és az Alapszabály módosítására is sor került.

A Küldöttgyűlés újabb kétéves elnöki mandátummal bízta meg *Tökés Lászlót*, aki egyedüli jelölt volt az elnöki tisztségre. Megválasztása után Tökés László *Sándor Krisztinát* javasolta az ügyvezető elnöki tisztségbe, a Küldöttgyűlés pedig szavazással jóváhagyta a jelölést.

A három régióelnöki tisztségbe a Küldöttgyűlés *Nagy József Barnát* (Partium), *Gergely Balázst* (Közép-Erdély) és *Nagy Pált* (Székelyföld) választotta.

Az Alapszabály egyik módosítása értelmében ötről háromra csökkent az EMNT alelnökeinek száma, a tisztségekbe *Mátis Jenőt*, *Borbély Zsolt Attilát* és *Tiboldi Lászlót* választották.

Tagja továbbá a kilencfős elnökségnek *Sorbán Attila Örs*, akit a Magyar Ifjúsági Tanács (MIT) jelölt az ifjúságügyi alelnöki tisztségbe.

Az ülés végén a küldöttek [zárónyilatkozatot](#) fogadtak el, amelyben - többek között - „szorgalmazzák az európai polgári kezdeményezéssel élő, az autonómia-törekvéseket támogató aláírásgyűjtő akciók egységes, összehangolt tervét a Kárpát-medencei magyar közösségek és érdekképviseleti szervezetek szintjén. Az EMNT Küldöttgyűlése javasolja, hogy a Kárpát-Medencei Magyar Autonómia Tanács (KMAT) következő ülése határozzon az európai polgári kezdeményezések összehangolásáról és a további közös fellépésről, ezzel együtt pedig hajtson végre alapvető fordulatot nemzetstratégiájában.”

Forrás: <http://www.emnt.org>

Felvidék

Szeptemberi közvélemény-kutatások

A Polis és az MVK is nyilvánosságra hozta felmérését a pártok támogatottságát illetően. Az eredmények ezúttal nagyobb eltérést mutatnak.

Polis

A Polis elemzői szerint a *Robert Fico* vezette Smer-SD ismét abszolút többséget szerezne a törvényhozásban 76 mandátummal. 39,7 százalékos eredményüket a KDH 19,7 százalékkal és 19 mandátummal követné, a képzeletbeli dobogó harmadik fokára pedig az OĽaNO állhatna (9,4 százalék és 18 mandátum). A Most-Híd 7 százalékkal 13 képviselőt juttatna a pozsonyi parlamentbe, csakúgy, mint a 6,8 százalékon megálló SDKÚ. A küszöb feletti pártok közül az SaS zárja a sort 5,6 százalékkal és 11 képviselői hellyel. Épphogy, de lecsúszna az 5 százalékról az MKP és az SNS (4,8-4,8 százalékkal), a Daniel Krajcer fémjelezte Új Többség pedig 3,9 százalékos támogatottságot tudhatna magáénak. A Polis szerint 55 százalékos részvétel mellett zajlana a voksolás, 24 százaléknyan bizonytalanok, míg az emberek 21 százaléka nem járulna a szavazóurnákhoz.

MVK

Fontos különbségek tapasztalhatók az MVK elemzésében. A Smer-SD ugyan tizedre pontosan olyan eredményt (39,7 százalék) érte el, mint ami a Polisinál kijött, azonban mindez nem lenne elég ahhoz, hogy egyedül alakíthasson kormányt. Az OĽaNO és a KDĦ 10,4-10,4 százalékos mutatóval zárna, őket az Új Többség követné 7,8 százalékos támogatottsággal. A Most-Híd 6,4 százalékkal, az SDKÚ pedig 6,1 százalékkal végezne, stabil parlamenti erőként. Az MKP-t ebben a hónapban is a küszöb fölé mérte az MVK, 5,5 százalékos eredményük nagy szerepet játszik abban, hogy a SMER-SD-nek egy ilyen végkimenetelű választás után nem lenne módja önállóan kormányt alakítani. A parlamenti küszöb alatt rekedne az SNS (4,1 százalék) és az SaS (2,7 százalék) is. A fenti eredmény sor a Smer-SD-nek 69, az OĽaNO-nak és a KDĦ-nak 18-18, az Új Többségnek 14, a Most-Hidnak 11, valamint az SDKÚ-nak és az MKP-nak 10-10 parlamenti mandátumot jelentene.

*****

Kettős mérce és kétnyelvűség

A megyei választásokra készülő Most-Hidat és Radoslav Procházka államfőjelöltet törvénysértéssel gyanúsítják, mivel óriásplakátjaikon csak apró betűvel vagy egyáltalán nem szerepel a kampányszövegeik szlovák fordítása. Eközben a belügyi tárca megyei választásokról szóló értesítői nem a hatályos jogszabályoknak megfelelő módon tájékoztatják a lakosságot.

A Most-Híd plakátjaira a párt jelöltjei mellett hatalmas magyar nyelvű felirat került, amit csak egy lényegesen kisebb szlovák fordítás kísér. A nyelvtörvény rendelkezései szerint ez jogszabály-ellenes, mivel a szlovák szöveget a magyarral legalább megegyező méretű betűkkel kell kiírni. Megszólalt az ügyben *Nagy József*, a Most-Híd Nagyszombat megyei elnökjelöltje is: „Úgy gondolom, ez teljesen rendben van. A vonatkozó előírást abszurdnak és teljesen intoleránsnak tartom. Ha pénzbírságot kapunk, kifizetjük azt” – fogalmazott a politikus. Hasonló cipőben jár *Radoslav Procházka* államfőjelölt is, aki a Rozsnyó környékén kirakott, kizárólag magyar nyelvű plakátjai miatt kaphat akár 650 eurós büntetést is.

A szigor ugyanakkor a jelek szerint nem vonatkozik az állami szervek által kibocsátott dokumentumokra. A belügyi tárca megyei választásokról szóló tájékoztatóját komoly kritikák érték. A Magyar Közösség Pártja arra figyelmeztetett, hogy ezek tartalmazznak ugyan magyar nyelvű információkat, de nem az érvényben lévő szabályozásnak megfelelő módon és terjedelemben. Berényi József, az MKP elnöke közleményben emlékeztetett, hogy a választópolgárokhoz eljuttatott értesítőkben a szlovákul közölt információknak teljes terjedelemben meg kellene jelenniük magyarul is. Ehhez képest a minisztérium mintái csak a szlovák szöveg egy részét tartalmazzák magyarul, „azt is durva helyesírási és fogalmazási hibákkal”. A magyar politikus rámutatott, hogy az sem elfogadható, hogy a magyar szöveg a szlovák nyelvű szövegnél kisebb betűmérettel készült, miközben a kormányrendelet rögzíti, hogy azonos méretűnek kell lenniük. További problémaként sorolta, hogy a magyarok településeken előírt szlovák és magyar nyelvű tájékoztatón kívül további négy kisebbség nyelvén is megjelent a szöveg. Ezzel szemben elvi szinten nincs kifogása a pártnak, azonban azt problémának látják, hogy így a magyar nyelvű tájékoztatás „elveszik” a levelekben – fogalmazott Berényi. A fentiekhez hozzáfűzte a

pártelnök, hogy mihamarabb kezdeményezni fogják az értesítők kijavítását az illetékes tárcánál.

*****

Lezajlott a III. Önkormányzati Szabadegyetem

A Pro Civis Polgári Társulás 2013. október 10-13. között harmadik alkalommal rendezte meg a nagymenyéri Művelődési Központban Önkormányzati Szabadegyetemét.

A civilszervezet idén is színes programot kínált az érdeklődőknek. Előadást hallhattak többek között az önkormányzatok pénzügyeiről, a kerületi önkormányzatok jog- és hatásköreiről, a határ menti fejlesztési programokról, valamint az európai uniós alapok jelentőségéről és jövőjéről. Szó volt a fentiekén kívül autonómia-elméletekről és modellekről, oktatási és kulturális önrendelkezésről, területi és személyi elvű autonómiaformákról, illetve gazdasági önigazgatásról.

Az előadók köre is széles volt: mások mellett *Lenner Áron Márk*, a Nemzetgazdasági Minisztérium belgazdaságért felelős helyettes államtitkára, *Berényi József*, az MKP elnöke, *Farkas Iván*, a párt alelnöke, *Óry Péter*, mint a Polgári Társulás vezetője, *Zachariaš István*, Szepsi polgármestere, *Kántor Zoltán*, a Nemzetpolitikai Kutatóintézet igazgatója, *Bakk Miklós*, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem tanszékvezetője és *Zsoldos Ferenc*, a vajdasági Magyar Nemzeti Tanács alelnöke is részt vett a nagymenyéri rendezvényen.

Délvidék

Kövér László szerb kollégáját fogadta az Országházban

Kövér László, az Országgyűlés elnöke október 9-én fogadta az előző napon a Nyugat-balkáni parlamenti elnökök konferenciáján részt vevő *Nebosja Stefanović*-ot, a Szkupstina elnökét.

Kövér László a találkozót követő sajtótájékoztatón elmondta: ahogy a nyugat-balkáni parlamentek házelnökeinek konferenciáján is megerősítették a résztvevők, a térség államainak közös érdeke, hogy Európa újraegyesítésének folyamata befejeződjék azzal, hogy minden európai állam a közösség teljes jogú tagjává válik. Kövér László hangsúlyozta: Szerbia ebben számíthat Magyarországot támogatóira és tapasztalataira is támaszkodhat.

A találkozón a parlamentek közötti együttműködés mellett szó volt a nemzeti kisebbségek problémáiról is – fűzte hozzá a házelnök, hangsúlyozva: ennek megoldásában új szakasz kezdődött azóta, hogy a két ország államfője megállapodott a megbékélési folyamat elindításában. Ez lehetővé teszi, hogy a történelem, nem elfelejtve, de nem is egymás ellen értelmezve, a helyére kerüljön – hangsúlyozta Kövér László, aki szerint ezt követően egyre inkább a jövővel foglalkozhat a két ország. „Ez összeköt bennünket a múlt azon periódusaival, amikor az együttműködés és az egymás mellett küzdés volt osztályrésze szerbeknek és magyaroknak egyaránt” – emelte ki. Az Országgyűlés elnöke szavá tette a vajdasági területi autonómia, a nemzeti tanácsokról szóló törvény és a csürogi emlékmű megrongálásának kérdéseit.

A szerb házelnök háláját fejezte ki azért a segítségért, amelyet a magyar parlamenttől, annak bizottságaitól és szakértőitől kap országa az európai

uniós csatlakozási folyamat során. Mindezek mellett a mezőgazdaság területén tartotta fontosnak a magyar szakemberek támogatását, és jelezte, bízik abban, hogy a jövőben is számos területen marad fenn élő kapcsolat a két ország között.

***

Október 8-án tartották meg a **Nyugat-balkáni parlamenti elnökök konferenciáját** az Országházban. A Kövér László házelnök által összehívott találkozóon Szerbia először vett részt, Vajdaság pedig már visszajáró vendégnek számít.

A Nyugat-Balkán országai közelebb kerültek az Európai Unióhoz, erőfeszítéseik lassan, de meghozzák eredményüket – mondta *Kövér László* a konferencia megnyitóján. A magyar házelnök szerint az elmúlt években megerősödtek a nyugat-balkáni regionális együttműködés fórumai, a térség előtt álló kihívások közösek, így célszerű összehangolni a megszerzett tapasztalatokat.

Pásztor István, a vajdasági tartományi parlamenti elnöke így fogalmazott: „Azt gondolom, hogy nem lehet úgy az unióhoz közeledni, hogy csak jogszabály-harmonizációs folyamatként éljük meg, mint folyamatot, hanem úgy is meg kell élni a dolgot, mint egy olyan időszakot, mikor ezeket a belső feszültségeket kezelni kell. A mi számunkra az egyik fontos belső feszültség kérdése az pont ez. A másik fontos feszültség a többségnek és a kisebbségnek a viszonya”. Konkrétan ez a nemzeti tanácsi törvény alkotmánybíróági felülvizsgálatának aktuális kérdését jelenti.

Nebojša Stefanović szerb házelnök szerint a jogharmonizációs folyamatot tartalommal kell feltölteni: gazdaságélénkítés, életszínvonal-növelés, jól működő igazságszolgáltatás, biztos jövő. Mindaz, amit egyszerűen úgy nevezünk: jobb élet. A régió országainak pedig maguknak kell kezdeményezniük az együttműködéseket.

***

A találkozókat megelőzően, október 7-én *Martonyi János* külügyminiszter és szerb kollégája, *Ivan Mrkić* budapesti találkozására is sor került.

A magyar külügyminiszter szerint a magyar–szerb kapcsolatok az elmúlt időszakban kedvezően alakultak: „Minden reményünk megvan arra, hogy ez a kedvező folyamat a jövőben is folytatódik”.

Mrkić kiemelte: a nemzeti kisebbségek erősíthetik a két ország barátságát, ezért is döntött úgy a szerb kormány, hogy visszavonja „az elfogadhatatlan határozatokat”, a három dél-bácskai magyar falu, Csúrog, Mozsor és Zsablya lakóinak kollektív bűnösségét kimondó rendelkezéseit.

Pásztor István, a VMSZ és a vajdasági parlament elnöke kedvezően fogadta a szerb külügyminiszter mondatait. Szerinte már Halottak napja előtt megszülethet az a szerbiai kormányrendelet, amely megszünteti az imént említett három településen élő magyarok kollektív bűnösségét.”

Ivan Mrkić szerb külügyminiszter budapesti tartózkodása alatt találkozott *Orbán Viktor* magyar miniszterelnökkel is. Tárgyalásai baráti hangvételűek voltak, ahogyan annak lennie is kell két olyan szomszédos ország között,

amelyek egyre közelebb kerülnek egymáshoz az értékrendjüket illetően – közölte.

Forrás: MTI, Vajdaság Ma

*****

Pásztor Bálint az EBESZ képviselőivel tárgyalt Belgrádban

Pásztor Bálint, a Vajdasági Magyar Szövetség frakcióvezetője az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet képviselőivel tárgyalt október 10-én Belgrádban. Az 57 tagállammal a világ legnagyobb biztonsági szervezetének számító nemzetközi intézmény fő feladata a konfliktus-megelőzés és a válságkezelés. A tanácskozáson szó volt a nemzeti tanácsokról szóló törvény módosításáról, amellyel kapcsolatban az Alkotmánybíróságon eljárás indult a törvény egyes rendelkezései miatt. A VMSZ szerint egyes hatáskörök megsemmisítése miatt Szerbia éveket léphet vissza a kisebbségvédelem területén – hangsúlyozta Pásztor Bálint. A találkozón az igazságügyi reformok is szóba kerültek.

Forrás: <http://pannonrtv.com>

*****

Az MNT demográfiai akciótervének megvalósulásáról

A Magyar Nemzeti Tanács 2013 őszén hetedik stratégiai dokumentumaként fogadta el az MNT Népesedési Akcióterv 2013–2017 időszakra szóló dokumentumot, amely a vajdasági magyarság demográfiai helyzetelemzése mellett konkrét ajánlásokat is megfogalmaz annak érdekében, hogy a vajdasági magyar közösségre is jellemző népességfogyást mérsékelni tudják.

A Demográfiai Akcióterv megvalósításában az MNT szoros együttműködést alakít ki azokkal az intézményekkel, szervezetekkel és médiumokkal, amelyeknek fontos szerepük van a Demográfiai Akciótervben megfogalmazott intézkedések gyakorlati megvalósításában.

Az önkormányzatok képviselői örömmel fogadták a kezdeményezést és együttműködési szándékukról biztosították az MNT munkatársait” – olvasható az MNT [közleményében](#).

Forrás: Magyar Szó online

*****

Újabb temerini incidens

Október 3-án újabb etnikai incidens történt Temerinben, melynek során egy középkorú szerb férfi egy autóbuszon fizikailag és verbálisan bántalmazott egy 16 éves magyar nemzetiségű fiút. A helyi sajtó, valamint a Magyar Remény Mozgalom és Magyar Polgári Szövetség rögtön felfigyelt az esetre. Október 8-án a tartományi kormány sürgős vizsgálatot követelt az ügy kapcsán.

Kárpátalja

Ülésezett a KMKSZ választmánya

A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) 2013. október 5-én, Beregdédán tartotta soros választmányi ülését, melyen beszédet mondott *Kovács Miklós*, *Brenzovics László* és *Gulácsy Géza* is.

A párt elnöke, Kovács Miklós felszólalásában annak a meggyőződésének adott hangot, hogy „a világpolitikai helyzet most kialakít egy olyan szituációt, amely remélhetőleg lehetővé fogja tenni, hogy a magyar kormányzat számunkra létfontosságú, komoly ügyeket tudjon napirendre tűzni”. A KMKSZ vezetője ezzel arra kívánt rávilágítani, hogy Ukrajna európai integrációs törekvései különleges alkalmat kínálnak a magyar közösség érdekeinek hatékony érvényesítésére: e törekvések támogatásáért cserébe Magyarország követelheti a kárpátaljai magyarság „jogos elvárásainak” megvalósítását, vagyis a Tiszamelléki járás kialakítását, valamint a hatályos ukrán nyelvtörvény végrehajtását a magyarság vonatkozásában is.

Brenzovics László, a KMKSZ alelnöke ismertette a megelőző időszak eredményeit. Elmondta, hogy az Európai Unió Keleti Partnerség Programja keretében számos épület felújítási munkálatai (63 oktatási intézmény és egyéb középület rekonstrukciója) valósultak meg, amelyek október 30-ra sikeresen lezárulnak. Hangsúlyozta, hogy a magyar kormányzat és Kárpátalja között „élénk volt a kapcsolattartás”, számos magyar politikai vezető látogatott a térségbe. Eljutott Kárpátaljára többek között az Országgyűlés Nemzeti összetartozás bizottságának elnöksége, *Potápi Árpád János* elnök, valamint *Hidvéghi Balázs* és *Kovács Ferenc* alelnökök; továbbá *Budai Gyula*, a Vidékfejlesztési Minisztérium vagy *Szatmáry Kristóf*, a Nemzetgazdasági Minisztérium államtitkára.

Gulácsy Géza, a párt alelnöke gyakorlati ügyekről számolt be a választmánynak. Tájékoztatást adott az oktatási-nevelési támogatások helyzetéről: elmondta, hogy lezajlott az ezzel kapcsolatos ügyintézés. Új pályázat kiírását is bejelentette, amely a magyarországi digitális átállás kapcsán kíván segítséget nyújtani a magyar közösségnek. Mintegy hatezer család számára fogják visszatéríteni a digitális adások vételére alkalmas dekóderek árát, kb. 25 euró értékhatárig. Hozzáfűzte, előnyt fognak élvezni azon családok, amelyek legalább két gyermeket nevelnek és azokat magyar iskolába járatják, valamint azok a családok, amelyeknek legalább egy tagja magyar oktatási intézményben dolgozó pedagógus.

A rendezvényen részt vettek az Ungvári Főkonzulátus és a Beregszászi Konzulátus munkatársai is, akik a választási regisztrációval kapcsolatban adtak tájékoztatást.

Muravidék

Ülésezett a Magyar–Szlovén Kisebbségi Vegyes Bizottság

Az 1992 óta évente egy alkalommal tanácskozó Magyar–Szlovén Kisebbségi Vegyes Bizottság XIV. ülésére ebben az évben Szentgotthárdon került sor 2013. október 2-án. A vegyes bizottság az 1992-ben aláírt magyar–szlovén kisebbségvédelmi egyezmény eredményeként alakult meg azzal a céllal, hogy

a muravidéki magyarság és a Rába-vidéki szlovén közösség aktuális problémáiról tárgyaljon, és a kisebbségi jogok megvalósítását felügyelje.

A bizottság társelnökei *Répás Zsuzsanna* nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár és *Boris Jesih*, a határon túli és diaszpórában élő szlovének kormányhivatalának államtitkára szerint az ülés jó légkörben, a konstruktív együttműködés szellemében zajlott. Mindkét fél kifejezte elkötelezettségét és megértését a nemzetiségek problémái megoldása érdekében.

Az ülést követő sajtótájékoztatón *Répás Zsuzsanna* kifejtette: örül annak, hogy a megbeszélés olyan pozitív légkörben zajlott, amelyre a jövőben is építeni lehet. Hangsúlyozta, a két kisebbség között kialakult együttműködés példaértékű, valamint ez annak a záloga, hogy a jövőben a vegyes bizottság is hatékony munkát tudjon folytatni. „Abban biztos vagyok, hogy a két kormány a továbbiakban is ebben a szellemben elkötelezetten dolgozik a kis lélekszámú, de mindenképpen életre való és életképes közösségek megmaradásán, gyarapodásán” – folytatta.

Boris Jesih hangsúlyozta, a vegyes bizottság már hónapok óta dolgozik az elfogadott jegyzőkönyv szövegén, és valószínűleg mindkét fél sok pontban más megfogalmazást is el tudott volna képzelni, az aláírt jegyzőkönyv azonban mindkét félnek elfogadható és ez a jegyzőkönyv legnagyobb értéke. „Négy évvel ezelőtt voltam először a bizottság társelnöke, és el kell mondanom, az akkori és a mostani jegyzőkönyvet illetően óriási előrehaladás tapasztalható. Mindkét fél bebizonyította, hogy a két nemzeti közösség érdekeit szolgálja.– jelentette ki.

Az idei és az elmúlt évek üléseinek egyik legfontosabb témája a Kétvölgy–Felsőszölnök út kiépítése volt. A befejező fázisban lévő beruházást egy civil kezdeményezés indítványára – melyben a nemzeti parkra hivatkoztak – a budapesti bíróság felfüggesztette. A magyar kormány ezt semmilyen szempontból nem látja megalapozottnak, s minden rendelkezésre álló jogi, törvényes eszközzel élni fog, hogy az útépités időben befejeződjön, és hogy azt a tervezett időpontig, november 30-ig átadják.

A jegyzőkönyv számos egyéb oktatási, kulturális, gazdasági, infrastruktúrával kapcsolatos és média-kérdés megoldását is tartalmazza.

Horváth Ferenc, az Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség Tanácsának elnöke is elégedetten nyilatkozott az ülésről, melyet sikeresnek tartott a muravidéki magyarság szempontjából. Üdvözölte, hogy pl. új megoldásként ezentúl kölcsönösen oktatási szaktanácsosokat delegálnak és hogy az oktatásban dolgozóknak szakmai továbbképzéseket szerveznek. Az elnök fontosnak tartotta azt is, hogy napirendre került a szlovéniai kisebbségek gazdasági alapjának tárgyköre, illetve azt, hogy az uniós pályáztatást illetően a döntéshozatalba bekapcsolják mindkét kisebbség képviselőit is. Napirenden volt a Lendvai Könyvtár és a Galéria–Múzeum státusza is, megoldódott a ljubljanoi egyetemisták ingyenes magyar tanulása, illetve a muravidéki gazdák ezen túl magyarul is hallgathatják a különböző szakmai előadásokat, tanfolyamokat, amelyek szlovén akkreditációt is kapnak.

Forrás: <http://www.nepujtag.net/>

A HÉT TÉMÁJA

A Nemzeti összetartozás bizottsága Autonómia albizottságának 2013. október 8-i ülése

A NÖB Autonómia albizottsága október 8-án tartotta soros ülését, amelyen a kárpátaljai magyarság helyzete, továbbá az európai polgári kezdeményezések áttekintése és az október 27-i „Székelyek Nagy Menetelése” jelentették a fő napirendi pontokat.

A napirend elfogadása előtt *Szabó Vilmos* (MSZP) azt tudakolta, hogy az albizottság a kárpátaljai magyarság két nagyobb érdekvédelmi szervezete közül miért csupán az egyiket, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetséget (KMKSZ) hívta meg az ülésre, miért mellőzte az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) képviselőit. *Szili Katalin* (független), az albizottság elnöke elmondta, az albizottság igazodik a Magyar Állandó Értekezlet meghívási rendszeréhez, emellett a téma másik meghívott előadója, *Zubánics László* kötődik az UMDSZ-hez is. Az ülés bevezetőjeként *Potápi Árpád János* (Fidesz), a Nemzeti összetartozás bizottságának elnöke mondott rövid köszöntőt beszámolva a bizottság elnökségének beregszászi útjáról.

A tanácskozás első napirendi pontja a kárpátaljai autonómia törekvésekről szóló tájékoztató volt. *Kovács Miklós*, a KMKSZ elnöke ismertette a helyi magyarság helyzetét. Kifejtette, hogy az autonómiáért való küzdelem kulcsa, hogy a közösségben van-e elég akarat, hogy kiharcolja magának az önrendelkezés jogát. Siralmasnak nevezte ebből a szempontból a kárpátaljai állapotokat, szerinte az ottani magyarság nem képes kiállni a politikai jogaiért, hiszen sokaknál a mindennapi túlélés az elsődleges szempont, aminek következtében „200 hrvnyáért bárkire szavaznak a magyarok”. E jelenséggel párosul a magyarsággal szemben ellenséges többségi állam, amelynek kedvezőtlen tevékenységét jól példázza a nyelvtörvény ügye: hiába hatályos immár több mint egy éve a magyar közösség nyelvhasználatát számos helyen jogilag biztosító szabályozás, azt mégsem hajlandóak a gyakorlatban is érvényesíteni. *Kovács Miklós* szerint a megoldást az jelenthetné, ha létrehoznának egy olyan járást, amely a magyar közösség nagyobb részét összefogja. Úgy vélte, hogy az erőviszonyok változásával kínálkozhat erre lehetőség, ugyanakkor Magyarország hozzájárulására is szükség lesz a hatékony érdekérvényesítéshez.

Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, továbbá az Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanács (UMNT) elnöke szerint alaposan át kell tekinteni a lehetséges autonómiaformákat Kárpátalján. Úgy vélte, jelenleg a kis lépések politikáját követve a kulturális autonómia megszerzését kellene célul tűznie a helyi közösségnek. Elmondta, hogy törekvéseik során számíthatnak a helyi románokra is. Az UMNT elnöke arra kérte *Kovács Miklóst*, hogy a KMKSZ által elkészített vonatkozó tervezetet számukra is tegyék megismerhetővé az összehangolt fellépés érdekében.

Csóti György (Fidesz) hozzászólásában leszögezte, hogy az autonómia „jár, alanyi jog”, majd pozitív példákat sorolt, amelyek mintául szolgálhatnak Dél-Tiroltól Katalóniáig. Hangsúlyozta, hogy az önrendelkezési jogot „akarni kell”, azonban problémát okoz, hogy az embereket megfélemlítették.

Kalmár Ferenc András (KDNP) szerint az ún. „*territorial self-government*”-et, a területi önkormányzáson alapuló rendszert kellene kialakítani Kárpátalján. A fő célja mindennek az asszimiláció fékezése és megfordítása, ugyanakkor úgy vélte, hogy e téren a kis lépések politikája nem biztos, hogy célravezető.

Hidvéghi Balázs (Fidesz), a NÖB alelnöke „külső” hozzászólóként, hangsúlyozta, hogy a délvidéki megoldások, a nemzeti közösségek együttműködésének tanulmányozása segítheti a kárpátaljai magyarság ügyét. Szerinte a lokális, közös érdekeken alapuló cselekvés hozhat eredményt.

Szili Katalin ugyancsak azt emelte ki, hogy az ukrán alkotmányos feltételek mellett az egység, az egy irányba húzás is elengedhetetlen eleme az autonómia-törekvéseknek. Megfogalmazta a kérdést, hogy tudnak-e olyan koncepciót „az asztalra tenni”, amelyet pártpolitikától függetlenül mindenki támogat. Továbbá, hogy ha megvan az alkotmányos keret, a helyi szereplők fel tudnak-e közösen lépni az önrendelkezésért. Az albizottság elnöke szerint ebből kiindulva lehet bármi érdemi eredményt elérni.

Szabó Vilmos leszögezte, elvi kérdés számára, hogy minden, a magyarság által támogatott szervezetet partnerként kell kezelni. Úgy vélte, abba az irányba kell hatni, hogy a felek megtalálják a közös hangot, ahogy képesek voltak megegyezni egymással a kishatárforgalmi témában. Hangsúlyozta az egységes nemzeti álláspont jelentőségét, szerinte ennek képviselése esetén van esély befolyásolni a többségi álláspontot.

Zubánics László a nemzetiségek politikai együttműködése kapcsán megjegyezte, hogy a potenciális partnerként feltűnő ruszinok képviselése még jobban elaprózódott, velük nem igazán lehetséges az együttműködés. Elmondta, ha nem is politikai, de nemzetiségi partnerek vannak.

Kovács Miklós a magyar támogatottság kérdésére visszaülve kifejtette, nem olyan egyértelmű e kérdés: Kárpátalján a magyarság nagy arányban támogatta a Régiók Pártja, vagy éppen az Egységes Centrum jelöltjeit. A párt elnöke pontosan meghatározta a KMKSZ „célközönségét”, a szervezetet a „nemzeti elkötelezettségű magyarok pártjának minősítve. Szerinte rendkívül kedvezőtlen a helyzet, „haldoklik” a közösség, két választási periódust adott arra, hogy végképp elszálljon az esély fordítani a negatív tendenciákon. Az autonómia adhatna esélyt a „feltámadásra” – fogalmazott a magyar politikus. A jelenlegi helyzetben ugyanakkor autonómiát nem, csak a közigazgatási felosztás megváltoztatását lehet követelni. A magyar többségű térség kialakítása így is sokat segítene a magyarságon. Az összefogás szükségességére kitérve leszögezte, „nem engedhetik meg maguknak, hogy csak olyan dolgokért küzdjenek, amiben mindenki benne van”, mert bizonyos érdekkörök szerinte a végsőig elmennének, hogy egy ilyen egységet megbontsanak.

Szili Katalin ezt követően a második napirendi pontra, az európai polgári kezdeményezések állására tért és elsőként felkérte *Izsák Balázst*, a Székely Nemzeti Tanács (SZNT) elnökét, hogy tájékoztassa az albizottságot polgári kezdeményezésük fejleményeiről. Az SZNT vezetője röviden ismertette a megelőző hónapok eseményeit: július végén elutasították kezdeményezésüket, amivel szemben szeptemberben nyújtottak be keresetet az Európai Bírósághoz. Az SZNT meggyőződése szerint tévedtek a

döntéshozók, a kérdés uniós hatáskörbe tartozik, amit számos jogszabályi hivatkozással támasztott alá a szervezet elnöke. Elmondása szerint mindent meg fognak tenni, hogy egy esetleges másodfokú eljárás során az Európai Bizottság döntése következtében a vonatkozó jogszabályt jogi szempontból ízekre szedjék annak érdekében, hogy Székelyföld érdekeit érvényesíteni tudják. Addig is koncepciókat dolgoznak ki a lehetséges eszközökről és továbblépési lehetőségekről.

Arra is felhívta a figyelmet, hogy Románia EU-s csatlakozása (2007) óta nem alakultak ki olyan vitafórumok, szakmai műhelyek, ahol érdemi vitát lehetett volna folytatni és érdemben lehetett volna tárgyalni ezekről a kérdésekről, illetve sem Magyarországon sem Erdélyben nem volt olyan politikai elit, amely jártas lett volna a közösségi jogban. Azóta nem született olyan kisebbségjogi elképzelés, amely rendeletre vagy irányelvre vonatkozott volna, tulajdonképpen a polgári kezdeményezések indították be ezt a fajta munkát. Addig érdemi előrelépés sem fog történni, amíg ez nem változik – véli. Ugyanakkor elmondta azt is, hogy „rossz úton járunk, amikor azt mondjuk, hogy az Európai Unió rossz és nem szereti a kisebbségeket”. Értékelni kell az EU elmúlt 40 évben tett igyekezetét, hogy kisebbségvédelmi intézkedései is legyenek, s melynek következtében a tagországok számos kötelezettségvállalást tettek. Ezeket a vállalásokat viszont főként a posztkommunista országokban nem tartják tiszteletben.

Sándor Krisztina, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) ügyvezető elnöke az Erdélyi Magyar Néppárttal (EMNP) közösen benyújtott kezdeményezéssel kapcsolatban elmondta, hogy azt már tavasszal (elsőként) elővéleményezésre megküldték, s miután arra kedvezőtlen választ kaptak, várakozó álláspontra helyezkedtek, támogatásukról biztosítva a másik két kezdeményezést. A jövőbeli lehetőségekkel kapcsolatban elmondta a korábban már hangoztatott álláspontjukat¹, miszerint az eddigi tanulságokat levonva – a többi európai nemzeti kisebbségek szolidaritását elnyerve – közös szellemi műhelyeket kellene létrehozni, s egy ilyen közös európai műhely lehetne a következő polgári kezdeményezés előkészítője.

Vincze Lóránt, az RMDSZ külügyi titkára – akit nemrég a FUE² alelnökévé választottak – beszámolt arról, hogy a legnagyobb visszhangot az általuk benyújtott, széles támogatottsággal rendelkező *Minority SafePack* elnevezésű kisebbségvédelmi kezdeményezés elutasítása³ váltott ki, melyet ellentmondásnak és politikai indíttatásúnak, továbbá hiányosnak is tartanak. Frusztrálónak nevezte az EB kisebbségvédelemmel kapcsolatban kialakított általános elutasító magatartását, de arról biztosította a hallgatóságot, hogy a konzultációt tovább folytatják, többek között az EP Kisebbségi Munkacsoportjának következő ülésén is felvetik a témát. Az elutasítással kapcsolatban nyitott még a kérdés, hogy jogi szempontból melyek legyenek a következő lépések, de mindenféleképpen fellebbeznek majd a döntés ellen.

Sánta Imre, az EMNP képviselője a polgári kezdeményezések elutasításának a közvélemény szintjén történő lecsapódásáról számolt be. Elmondása

¹ Szeptember 27-án az EMNT nyilatkozatot adott ki a témában.

² Európai Népcsoportok Föderális Uniója

³ Az EB arra hivatkozva utasította el a kezdeményezést, hogy a kérdéskör nem tartozik az EU hatáskörébe.

szerint sokan csalódtak az EU-ban, érzésük szerint nem számíthatnak az európai közösség intézményeire, ezért egyre inkább erősödnek a radikális hangok, akik úgy vélik, hogy a polgári elégedetlenség, illetve a demokrácia által biztosított egyéb eszközökhöz kell folyamodniuk.

Kulcsár-Terza József, az MPP képviselője elmondta, hogy mindhárom kezdeményezést támogatták, viszont egy újabb kezdeményezés benyújtásával még kívárnának.

Kalmár Ferenc András (KDNP) szintén a közös műhelymunka fontosságát emelte ki, valamint hogy többet lehetni tenni európai szinten, ehhez azonban tapasztalt szakemberekre és politikusokra lenne szükség. Kritikával illette a korábbi képviselőket, akiknek véleménye szerint már sokkal korábban előrébb kellett volna vinni az ügyet. Javasolta, hogy az albizottság is vállalhatja fontos szerepet a műhelymunka koordinálásában. Azon meglátásának is hangot adott, hogy ugyan a hivatalos állami szervek, kormányok támogatását is meg kell szerezni, de a fő partner és szövetséges a FÜEN lehetne. Azért is nehéz támogatókat szerezni a magyar nemzeti közösségeket érintő ügyekhez, mert akik mellénk állnak, „legalább 3-4 ellenséggel állnak szemben” – véli.

Szili Katalin az elhangzottakkal kapcsolatban megjegyezte, hogy le kell vonni a tanulságot, a továbblépés lehetőségét megadó kérdéseket pedig tisztázni kell, továbbá arról érdeklődött, hogy van-e lehetőség arra, hogy a következő EU-s vezetésre nyomást lehessen gyakorolni a jogszabályok megváltoztatása érdekében. Vincze Lóránt válaszában elmondta, hogy a következő választások reményt adnak arra, hogy a kisebbségvédelem témaköre más típusú fogadtatásban részesüljön, a nyomásgyakorlás eszközeit (alírásgyűjtés, közös fellépés, támogatók szerzése) pedig mindenféleképpen be kell vetni az ügy előremozdítása érdekében, amelynek következtében az európai nemzeti közösségek európai uniós keretszabályozást kérhetnének a jogaik védelmében.

Ezt követően – harmadik napirendi pontként – az október 27-én megrendezendő Székelyek Nagy Menetelése elnevezésű, a román kormány régióátalakítási tervei ellen szervezendő tiltakozó megmozdulás háttéréről és előkészületeiről számolt be Izsák Balázs az albizottságnak. A megmozdulás célja, hogy egy „bizakodó, hittel, mosolyogva a jövőbe tekintő közösség” összefogva, mintegy zarándokokként vegyen részt a Székelyföld autonómiájáért történő tüntetésen. Elmondása szerint példátlan az összefogás, valamennyi politikai párt jelezte támogatását a pártpolitikától független közösségi eseményen, melynek során a Bereck és Kökös közötti 55 kilométeres útszakaszon 150 ezernél is több résztvevőt várnak.

Az albizottság tagjai és az erdélyi magyar szervezetek képviselői is üdvözölték a példátlan jellegű összefogást. Csóti György arról érdeklődött, hogy áll-e még az a kezdeményezés, hogy világszerte szimpátiatüntetéseket szervezzenek a román külképviseletek előtt. Izsák Balázs elmondta eddig több helyről (Bécs, Stuttgart, Stockholm, Toronto) kaptak jelzést, de bizonyosan ennél több városban lesz szimpátiatüntetés.

Az Egyebek napirenden belül többek között Kalmár Ferenc András számolt be a „Hagyományos európai etnikai kisebbségek helyzete és jogai” című készülő Európa tanácsi jelentésével kapcsolatos legújabb fejleményekről,

valamint *Tokár Géza*, a Szlovákiai Magyarok Kerekasztalának elnöke fejtette ki a szlovák kisebbségi kormánybiztosi hivatal szisztematikus leépítésével kapcsolatos aggodalmait.

KITEKINTŐ A KÖVETKEZŐ KÉT HÉTRE

2013. október 14-27.

Október 14. 18.00

Kárpát-haza Galéria ünnepélyes megnyitója – a Nemzetstratégiai Kutatóintézet szervezésében kerül sor Kuti Dénes szovátai festőművész, a Magyar Művészeti Akadémia tagja kiállításának megnyitó rendezvényére

A kiállításon köszöntőt mond:

Dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes
Szász Jenő, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet elnöke

Helyszín: 1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 52.,

Október 19. 14.00

Megemlékezés a Párkányi csata 330. évfordulójáról – Ünnepi beszédet mond Völner Pál infrastruktúráért felelős államtitkár, a szentmisét celebrálja Kiss Rigó László szeged-csanádi megyés püspök

Helyszín: Párkány, Római katolikus templom

Október 21. 18.30

1956 emlékezete a Magyarság Házában – Kiállítás és a Misztrál Együttes koncertje

Helyszín: 1014 Budapest, Szentháromság tér 6. Aula és Corvin terem

Október 22. 18.00

Vizi Balázs: Európai kaleidoszkóp – Az Európai Unió és a kisebbségek – könyvbemutató kerekasztal-beszélgetés

Helyszín: Kossuth- klub, 1088 Budapest, Múzeum utca 7.

A további részletekről [itt](#) olvashat.

Október 25-26.

Bethlen-Napok Nagyenyeden és Gyulafehérváron – Bethlen Gábor fejedelemmé választásának 400. évfordulója alkalmából

Részletes program: [itt](#).